

Høgskolen i Ålesunds utredning om muligheter og utfordringer i en NTNU flercampusmodell, januar 2015

Høgskolen i Ålesund

FAGLIG PROFIL OG EGENART

Campus Ålesund, med Høgskolen i Ålesund (HiÅ) som kjerneinstitusjon, er et av landets mest kompakte lærings- og innovasjonsmiljøer. All utdanning, forskning og innovasjonsaktivitet skjer i et tett samspill mellom Høgskolen og arbeids- og næringslivet, noe som gir oss en tydelig egenart og særpreg som institusjon i UH-sektoren nasjonalt. HiÅ har helt unike forutsetninger gjennom å drive forskning, undervisning og innovasjon i ett integrert miljø sammen med bedrifter som konkurrerer globalt, og som derfor krever den beste kompetansen internasjonalt.

Høgskolen har et godt omdømme og Campus Ålesund er et tyngdepunkt som kompetansemiljø for næringslivet på Nordvestlandet. Maritime næringer er den sektoren hvor HiÅ har mest omfattende næringslivssamarbeid, forsknings- og innovasjonsaktivitet, og der vi fyller rollen som et internasjonalt kurs- og kompetansesenter. Maritim utdanning, forskning, innovasjon og kursvirksomhet er derfor løftet fram som strategisk spiss i Høgskolen sin målstruktur, og fungerer som en spydspiss også når det gjelder å løfte helsefag, teknologiske fag og marine fag tilsvarende. Våre strategiske prioriteringer av helse, marin og maritim, er sammenfallende med Regjeringens Langtidsplan for forskning og høyere utdanning. HiÅ har nærhet mellom fagmiljøene, noe som gir gode vilkår for tverrfaglig arbeid. Når det gjelder både maritime næringer og helsesektoren, har vi bygget opp en omfattende etter- og videreutdanningsvirksomhet. Dette gjør at vi fyller rollen som et senter for livslang læring innenfor disse profesjonene.

HiÅ har en sammensetning av utdanningstilbudet som sammenfaller godt med veksten og trendene i det regionale arbeidsmarkedet. Vi er hovedleverandør av ingeniører, økonomer, sykepleiere og nautikere til arbeids- og næringslivet i fylket og landsdelen. Vi finner igjen rundt 90 % av kandidatene som arbeidstakere i regionen etter fullført utdanning. Vi er en liten organisasjon med kort avstand fra ledelse til faglig arbeid, og kan respondere raskt på endrede kompetansebehov i nærings- og arbeidslivet, både gjennom utdanning, forskning og innovasjon.

HiÅ opplever en sterk vekst i bidragsfinansiert forskning, med høy suksessrate hos Forskningsrådet og vekst i forsknings- og innovasjonssamarbeidet både med næringslivet og helsesektoren. Parallelt med dette skjer en økende kompetanseheving blant vårt personell, og vi har i dag tilknyttet 17 professorer og 2 dosenter, samt ytterligere 8 ansatte i professorløp. Vi er opptatt av å formidle resultater fra egen og andres forskning til flere enn kollegaer i

Studietilbud HiÅ

Teknologi/maritime fag:

Bachelorgrader

- Ingeniørutdanninger: Automasjon, Bygg, Data, Elkraft, Produkt- og systemdesign, Skipsdesign.
- Nautikk
- Shipping management

Mastergrader:

- Produkt- og systemdesign
- Skipsdesign
- Simulering og visualisering
- Ledelse av krevende maritime operasjoner

Maritime kurs

Helsefag:

Bachelor i Sykepleie

Videreutdanninger:

- Anestesi-/Intensiv-/ Operasjonssykepleie
- Helsesøsterutdanning
- Kreftsykepleie
- Ledelse i helse- og sosialtjenesten
- Tverrfaglig rehabilitering
- Veiledningspedagogikk

Master i avansert klinisk sykepleie

Biologiske fag:

Bachelorgrader

- Bioingeniør
- Bioteknologi
- Biomarin Innovasjon

Økonomisk-Administrative fag:

Bachelorgrader

- Markedsføring og ledelse
- Økonomi og administrasjon

Master i International Business and Marketing

den akademiske verden. Våre tette bånd til nærings- og arbeidslivet er vår viktigste kanal for slik formidling til samfunnet omkring.

Utdanning og studiekvalitet

HiÅ er i vekst, med økende antall søkere og økende studenttall. Dette har gitt økt inntakskvalitet på de fleste av studiene våre, og påfølgende vekst i studiepoengproduksjonen. Studiepoengproduksjonen per registrert student ligger på gjennomsnittet for statlige høyskoler, men er høyere enn for alle universitetene. HiÅ hadde en betydelig vekst i studiepoengproduksjonen i 2013, og veksten fortsatte i 2014. Til masterprogrammene har vi hatt en stor økning i antall søkere, med totalt 597 søkere fordelt på 6 masterprogram. Gjennomføring og frafall er gjennomgående svært tilfredsstillende.

Vår egen studenttilfredshetsundersøkelse som ble gjennomført i 2013, viste at 70 % av studentene ville anbefale HiÅ til en venn. Universums undersøkelse viste tilsvarende. 73% av de spurte ingeniørstudentene og 60% av økonomistudentene ville valgt HiÅ om igjen. Foreløpige resultater fra den nylig gjennomførte kandidatundersøkelsen viser at 66% ville valgt samme studium ved HiÅ på nytt, mens 80% vil anbefale utdanningen ved HiÅ til en bekjent. Gjennom tett kontakt med arbeids- og næringslivet i alle studieprogrammer, får studentene tidlig kjennskap til kravene som stilles etter endt utdanning og er godt forberedt for sin yrkeskarriere.

Studiebarometeret 2013 ga oss gode tilbakemeldinger på flere av studiene våre. Bioingeniørutdanningen vår hadde landets mest fornøyde bioingeniørstudenter, mens automasjonsingeniørutdanningen kom på en tredjeplass blant ingeniørutdanninger i landet. Sykepleier- og byggingeniørutdanningen fulgte tett etter, med 4,1 oppnådde poeng av totalt 5, med hensyn til hvor fornøyde studentene var alt i alt. Dataingeniørstudiet kom imidlertid dårligere ut. Dette studiet er fulgt særskilt opp og årsaken avklart.

Forskning:

HiÅ har raskt voksende forskningsaktivitet. Inntektene fra Forskningsrådet er mer enn 5-doblet siden 2010 og HiÅ har fra 2012 ligget klart høyest blant høyskolene i tildeling pr. UFF-stilling (og også langt over de nye universitetene). BOA-aktiviteten utgjorde i 2013 nær 10 % av vårt budsjett, og vil i 2014 kunne passere 40 mill (ca 15 %). Forskningsaktiviteten er særlig stor innen maritime operasjoner og teknologi, og nær samtlige av forskningsprosjektene er samarbeidsprosjekter med bedrifter i maritim klynge. Dette gir kort vei fra forskning til formidling og videre til kommersialisering.

Den økte forskningsaktiviteten gjør at undervisningen blir mer forskningsbasert. Vi har satset på kompetansebyggende prosjekter som kan gi grunnlag for vitenskapelig publisering, for vi ligger fortsatt lavt i antall publiseringspoeng per faglige stilling totalt sett, selv om vi siden 2010 har doblet vår publiseringsaktivitet.

Attraktivitet

Søkertall: +6 % fra 2013 til 2014
Søkertall: dobling siste 10 år
Kvalifiserte søkere pr. studieplass i 2014: ca. 2, alle opptak
Antall uteksaminerte kandidater: +21 % fra 2010 til 2013.

Mastergrader:

Søkertall: +50 % fra 2013 til 2014
Gjennomføring normert tid: 75 %
Frafall: 6 %

Studentundersøkelser

Anbefale HiÅ: >70 %
Velge HiÅ på nytt: >60 %

Studiebarometeret 2013:

Bioingeniør og Automasjonsingeniør i toppen nasjonalt

Den maritime klyngen på Møre

- 213 bedrifter
- 56 milliarder i omsetning i 2014
- Sysselsetter over 23 000
- Nasjonal status som GCE-Maritime.

Klyngen kjennetegnes i dag av å ha en komplett verdikjede innen offshore skipsaktivitet, opererer globalt og er internasjonalt ledende.

Vi opplever bra tilgang på nye forsknings- og innovasjonsprosjekter og har høy suksessrate på NFR/RFF-søknader, noe som viser at forskningsmiljøet ved HiÅ holder høy faglig kvalitet og relevans. Vi har et potensiale for å initiere og utvikle flere internasjonale prosjekter framover innenfor Horisont 2020 og andre internasjonale program, men må bygge opp både kapasitet og kompetanse på å initiere og gjennomføre slike prosjekt.

Tildelingen av Senter for forskningsdrevet innovasjon (SFI) innen marine operasjoner til Høgskolen, samt partnerskap i MARINTEKs SFI med miljøfokus innen energieffektivitet i maritim sektor og UiAs SFI innen Offshore mechatronics, vil styrke den forskningsbaserte innovasjonskraften ved Høgskolen, og samarbeidet med NTNU på teknologiområdet.

Innovasjon og entreprenørskap som integrert del av våre studier

Innovasjon skal være en viktig og integrert del av alle våre studier. Innovasjon er et resultat av samspill mellom ulike aktører og har best vilkår når aktører med ulik fagbakgrunn og erfaring møtes. Høgskolens viktigste jobb er å utdanne faglig sterke kandidater som har relevant kunnskap. Har de i tillegg med seg innovative ferdigheter, en basistrening i å tenke innovativt, kan de lettere utnytte sin kunnskap i møte med næringsliv, organisasjoner og offentlig sektor.

Høgskolen tilrettelegger for en kultur som:

- Øker motivasjon for og ferdighetene i å drive nyskaping hos våre studenter.
- Øker kunnskapene om innovasjon hos aktørene i det regionale innovasjonssystemet.
- Styrker samarbeidet i det regionale innovasjonssystemet.

Ved å tilby studentene å utføre sine bachelor- og masteroppgaver i samarbeid med arbeidslivet, og gjennom deltakelse i forskningsprosjekt, legges det til rette for at nyskaping kan skje i møtet mellom studenter og bedrifter. Å jobbe med reelle problemstillinger er noe som også motiverer studentene. Et næringsliv som ser nytten av kontakt med studentene er avgjørende. Regionale aktører innenfor den maritime og den marine næringsklynga, samt helsesektoren, er viktige samarbeidspartnere for oss i så måte. Vi har også etablert samarbeid med Stanford University sin d.school innen innovasjon, design og virtuell prototyping.

Studentene har tilbud om å starte studentbedrift i bachelorutdanningene Biomarin innovasjon, Produktutvikling og systemdesign, og Innovasjonsledelse og Entreprenørskap. Studentbedriftene våre har utmerket seg nasjonalt og internasjonalt gjennom en rekke gode plasseringer i NM og EM. Studentbedrift tar utgangspunkt i "learning by doing", og bruker studentaktive læringsmetoder i undervisningen. Hver gruppe har en faglig veileder fra høgskolen og en mentor fra industri/arbeidsliv.

Studentbedrifter

2007: # 2. i NM

2008: # 1. og 2. i NM , # 2. in EM

2009: # 1. i NM, # 2. i EM

2010: # 1. i NM, # Responsible Business Award i EM

2011: # 1. i NM, # Citi Sustainability Award i EM, Semifinale PolyU

2012:# 1. i NM, # 3. i EM

2013: Ferdprisen for størst interasjonalt potensial, og Manpowergroups pris for beste HR-bedrift, begge i NM

2014: #2. i NM

Aksjeselskaper som Høgskoler er eier av:

Høgskolen har i dag eierinteresser i fire aksjeselskaper:

1. **Maritime Operasjoner AS (MOAS)** – Høgskolen etablerte i 2012 et heleid datterselskap som står for markedsføring og gjennomføring av den maritime kursvirksomheten, mens HiÅ står for utvikling av faglig og pedagogisk innhold. I 2014 ble det levert ca 7500 kursdøgn innenfor maritime fagområder fordelt på 20 ulike kurskonsept. Fra høsten 2014 driver vi sammen med kursselskapet et nytt maritimt kurscenter i Fosnavåg. På oppdrag fra Utenriksdepartementet deltar vi videre i oppbyggingen av maritim utdanning og kursvirksomhet i Montenegro. En rekke norske offshorerederier har de senere årene ekspandert internasjonalt, og vårt datterselskap MOAS forventer en betydelig økning i kursaktiviteten både nasjonalt og internasjonalt. På oppdrag fra Rederiforbundet utredes mulighetene for å etablere et maritimt kurstilbud i Brasil.
2. **Møreforskning AS** - der hver av høgskolene i Møre og Romsdal eier (18 %) av aksjene (samlet 54 %), Møre og Romsdal fylke eier (36 %), og stiftelsen Møreforskning eier (10 %). Gjennom eierskapet vil Høgskolen søke å utvikle tett samarbeid mellom fagmiljøene i Møreforskning og Høgskolen, for å skape mer robuste miljøer og styrke forskningen på Nordvestlandet.
3. **Offshore Simulator Centre** - hvor Høgskolen i Ålesund eier (25 %), MARINTEK (25 %), Rolls Royce Marine (25 %) og Farstad Shipping (25 %). Selskapet har hatt sterk aktivitetsvekst og en sunn økonomi. Selskapet er et viktig redskap for utviklingen av simulatoraktivitet knyttet til Høgskolen i Ålesund, og en viktig aktør i samspillet mellom næringslivet og Høgskolen. Høgskolen har styreleder i selskapet.
4. **Høgskolesenteret i Kristiansund AS** (10 %). Selskapet har som formål å utvikle og tilrettelegge for utdanningstilbud på høgskolenivå i Kristiansund.

HØGSKOLEN I ÅLESUNDS VURDERING AV EN FUSJON MED NTNU I EN FLERCAMPUSMODELL (NYE NTNU)

Høgskolen i Ålesund har, parallelt med NTNU og de andre institusjonene i flercampusmodellen, gjennomført en utredning vedrørende denne modellen internt i egen organisasjon. Fagavdelinger, administrative enheter, fagforeninger og studenter er blitt bedt om å komme med innspill på hvilke muligheter og utfordringer de ser med en fusjon av HiÅ inn i flercampusmodellen. Nedenfor følger en sammenstilling av de innkomne svarene.

MULIGHETER

- **NTNU har et sterkt merkenavn**, både nasjonalt og internasjonalt, noe som forventes å styrke rekrutteringen også til Campus Ålesund i et evt. Nye NTNU. Forutsetningen fra NTNU om at navnet bevares, ses derfor som en fordel for Høgskolen i Ålesund.
- **Styrke fagområder av nasjonal og internasjonal betydning.** I langtidsplan for forskning og høyere utdanning slås det fast at Regjeringen vil trappe opp bevilgningene til forskning og høyere utdanning innenfor seks langsiktige prioriteringer. Nye NTNU vil være posisjonert innenfor alle disse satsingsområdene.
- **Strategisk oppbygging av fellessatsinger som kombinerer industrinær kompetanse i Ålesund og grunnforskningskompetanse i Trondheim** (ref. allerede tildelt felles Senter for forskningsdrevet innovasjon innen marine operasjoner). Videreutvikle Campus Ålesund som et vitalt kunnskaps- og innovasjonscampus som involverer forskere/ fagområder fra NTNU inn i det sterke næringssamarbeidet vi har med den maritime klyngen, den biomarine klyngen, GCE Maritime og andre aktuelle miljø. NTNUs dybde- og breddekompetanse vil gi mer tyngde til dette samarbeidet, og gjøre Nye NTNU til en enda viktigere nasjonal og internasjonal aktør innen teknologi, og bidra til et innovativt og omstillingsdyktig næringsliv.
- **Bli en nasjonal aktør innen helsefaglig utdanning og forskning.** Høgskolen i Ålesund har etablert samarbeid med NTNU innen helsesimulering. Sammen med Gjøvik og evt. andre, kan Nye NTNU bli ledende nasjonalt på bruk av helsesimulering i utdanning og forskning. Høgskolen i Ålesund satser også, i likhet med NTNU og HiG, på utvikling av velferdsteknologi. NTNUs sterke helseforskningsmiljø vil kunne bidra til å øke kvaliteten også ved de andre campusene. De helsefaglige miljøene ved alle institusjoner som er i flercampusmodellen har identifisert flere samarbeidsområder seg i mellom, og potensiale for vekst totalt sett. Nye NTNU vil være etablert i 3 av 4 helseregioner, og vil derfor ha en unik mulighet til å påvirke utdanning og forskning innen helseområdet nasjonalt.
- **Bli en nasjonal aktør innen økonomi og administrasjon.** Alle institusjonene i flercampusmodellen har studietilbud innen økonomi og administrasjon. Nye NTNU vil derfor samlet ha et svært sterkt fagmiljø innen økonomisk-administrative fag, noe som forventes å gi økt kvalitet i både forskning og utdanning innen dette fagområdet.

- **Bedre studietilbud samlet sett.** Mellom Høgskolen og NTNU er det muligheter for å bygge gode gjennomgående løp fra bachelor til master på mange fagområder. Mellom høgskoler kan de typiske profesjonsutdanningene som for eksempel sykepleie og ingeniør, også styrkes ved en samordning og kvalitetsheving på tvers av campusene. Studenter ved campus i Trondheim som ønsker det, kan etablere tettere kontakt med næringslivet på Møre gjennom studentoppgaver, praksisplasser etc. ved utveksling/studier ved campus Ålesund.
- **Høgskolens vitenskapelig ansatte vil inngå i større og mer robuste fagmiljø.** Dette kan øke rekrutteringstilfanget av vitenskapelig ansatte til Campus Ålesund, og gi større motivasjon og muligheter for den enkelte, noe som igjen forventes å gi bedre utdanning og forskning.
- **Administrasjon.** En samordning av systemløsningene på administrasjonsområdet, vil gi stordriftsfordeler i utvikling, systemvedlikehold og drift. Det er her de største mulighetene for kostnadseffektivisering vil ligge. Selve driften og distribusjonen av mange av disse tjenestene må imidlertid skje nær brukerne, og ha tilgjengelig brukerstøtte lokalt på campus. På lengre sikt antas at de administrative støttetjenestene vil bli bedre i form av økt kvalitet, spisskompetanse og robusthet.

UTFORDRINGER

- **Mindre fleksibilitet og lengre beslutningsveier.** Campus Ålesund blir liten i Nye NTNU. God kommunikasjon mellom campuser blir derfor avgjørende for optimalt utbytte av en fusjon.
- **Finne gode organisasjonsmodeller** som ivaretar både
  - En levende desentralisert campus som kan fortsette å utvikle seg og ivareta det særpreget og rollen som Høgskolen i Ålesund har som kunnskaps- og innovasjonsmiljø, og som ivaretar det nære samarbeidet med arbeids- og næringsliv. Det blir derfor viktig med en øverste daglig leder på Campus Ålesund som ivaretar driften og kontakten med omgivelsene, og kontakten mot ledelsen ved Nye NTNU.
  - Tetttest mulig kobling mellom fagfolk på samme fagområde, lokalisert på ulike campus. Felles studieplaner og styrking av profesjonsutdanningene på tvers av campuser, og utnyttelse av kompetanse til utdanning eller forskning mellom campuser, vil kunne bidra til å utnytte felles ressurser best mulig. Utfordringen blir å etablere gode kommunikasjons- og styringslinjer mellom fagområder på Campus Ålesund og Campus Trondheim, hvis størrelser og intern organisering er svært ulike. Daglig oppfølging av fagfolk på de ulike områdene krever faglig ledelse ved Campus Ålesund på egnet nivå.
- **Samordning av studietilbud** kan bli krevende, men vil kunne gi store gevinster i forhold til kvalitet. Videreutvikling av profesjonsstudier som i dag ikke tilbys ved NTNU, krever spesiell oppmerksomhet.
- **Geografisk avstand** krever gode planer for kommunikasjon mellom campuser.

- **Sikre kort vei til sentralstyrte administrative funksjoner, og tilstrekkelig administrativ støtte på campus.** Sentralstyring av administrative funksjoner kan gjøre de mer profesjonelle, men for å unngå at den daglige driften blir unødig byråkratisk, er det viktig at noen sentrale administrative støttefunksjoner ivaretas på det enkelte campus. I større organisasjoner vil det samtidig bli mindre rom for spesielle løsninger og dette vil kunne oppleves som mindre fleksibelt for studenter og ansatte.
- **Sikre budsjettmessig tildeling** til campus Ålesund som ivaretar kvaliteten i studier og forskning, og som gir handlingsrom til å fortsette den positive utviklingen Campus Ålesund er inne i pr. i dag. I dette ligger ikke en forventning om at NTNU eksempelvis skal omfordele forskningstid til fordel for ansatte ved høgskolene. Derimot kan slike ulikheter mellom campuser løses ved en konstruktiv tilnærming hvor man gjennom styrkede fagmiljøer kan øke konkurransekraften, og derved øke tildelingen av eksempelvis eksterne forskningsmidler, som igjen kan bidra til mer forskningstid for aktive forskere.

KONKLUSJON

Høgskolen i Ålesund ser samlet sett mange positive faglige og administrative gevinster ved en fusjon med NTNU i flercampusmodellen. Men vi ser også utfordringer med en slik modell, dersom den ikke organiseres optimalt.

Men med utgangspunkt i at NTNU ser for seg vitale campuser som skal fortsette å utvikle seg og levere kvalitet, og grunnlaget for prosessen er faglig fundert, er det en felles forståelse av at det overordnede målet er styrket kvalitet ved alle studiestedene.

Høgskolen i Ålesunds samarbeidspartnere i næringslivet ser også positive muligheter i en fusjon med NTNU, noe som legger til rette for en fruktbar prosess videre.

Høgskolen i Ålesund spilte inn to uprioriterte alternativ for strukturendring 1. november 2014:

- Fusjon med NTNU i en flercampusmodell
- Fusjon med Høgskolene i Molde, Volda og Sogn & Fjordane.

Styret ved Høgskolen i Ålesund vil i sitt styremøte 19. januar formelt prioritere mellom de to alternativene etter ønske fra Kunnskapsdepartementet. Styrets vedtak vil bli ettersendt.

Marianne Synnes

Rektor ved Høgskolen i Ålesund

HØGSKOLEN
I ÅLESUND